

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка
Відокремлений структурний підрозділ
«Професійно-педагогічний фаховий коледж
Глухівського національного педагогічного університету
імені Олександра Довженка»



Циклова комісія технологічної освіти

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
Етика і естетика технологій

Код дисципліни	ВК
Освітній рівень	фахова передвища освіта
Статус дисципліни	вибірковий компонент ОПП (за вибором здобувача фахової передвищої освіти)
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність	014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології)
Освітньо-професійна програма	Трудове навчання та технології
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS (90 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття
Форми контролю	залік

Інформація про викладача

Викладач (ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)	Малишева Неля Вікторівна, викладач вищої кваліфікаційної категорії
Контактний телефон	0997952787
Е-шайл:	Nelyamalyшева10@gmail.com
Профіль викладача	https://ppk.gnpu.edu.ua/pro-koledzh/metodychna-ta-naukova-robota/czk-tehnologiyi-osvity/malyшева-nelya-viktorivna/
Консультації	ПОНЕДІЛОК 15.00-16.00

1. Анотація курсу

Місце освітнього компонента (ОК) в ОПІ:

Предметом вивчення навчальної дисципліни "Етика і естетика технологій" є дослідження взаємозв'язку між технологічними інноваціями та моральними, естетичними аспектами їхнього застосування в сучасному світі. Студенти вивчають етичні питання, що виникають у зв'язку з використанням нових технологій, а також їхній вплив на суспільство, культуру та навколишнє середовище.

Метою курсу є розвиток у студентів критичного мислення та здатності аналізувати етичні та естетичні аспекти технологічних інновацій, а також формування навичок прийняття етичних рішень у практиці застосування технологій.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

1. Оволодіти основами етики і естетики технологій.
2. Проаналізувати сучасні етичні дилеми, пов'язані з новими технологіями.
3. Зрозуміти вплив технологій на культуру, суспільство та особистість.
4. Розглянути естетичні концепції та принципи, застосовувані в дизайні технологічних продуктів.
5. Розвинути навички критичного аналізу етичних та естетичних аспектів технологічних інновацій.

Очікувані результати навчання:

В результаті вивчення дисципліни студенти будуть знати та вміти:

1. Розуміти основи етики та естетики технологій
 - Пояснювати ключові поняття та теорії етики та естетики у контексті технологій.
 - Визначати основні етичні дилеми, що виникають при розробці та застосуванні технологій.
2. Критично аналізувати етичні виклики технологічного прогресу
 - Оцінювати наслідки використання технологій для суспільства, культури та навколишнього середовища.
 - Визначати моральну відповідальність розробників і користувачів технологій.
3. Застосовувати етичні принципи у прийнятті рішень
 - Аналізувати реальні кейси та приймати обґрунтовані етичні рішення.
 - Виявляти та запобігати потенційним етичним загрозам у сфері інформаційних технологій, штучного інтелекту, біотехнологій тощо.
4. Розуміти вплив технологій на культуру та суспільство

- Аналізувати соціальні, економічні та культурні зміни, що відбуваються під впливом технологічного прогресу.
- Оцінювати вплив цифрових технологій на міжособистісну взаємодію, мистецтво, медіа та глобалізацію.
- 5. Оцінювати естетичні аспекти технологій та їх дизайн
 - Визначати основні принципи естетики у сфері технологічного дизайну.
 - Критично аналізувати дизайн інтерфейсів, продуктів і цифрових середовищ з точки зору естетики та користувацького досвіду.
- 6. Формувати власну позицію щодо етичних та естетичних аспектів технологій
 - Аргументовано висловлювати власну думку щодо спірних технологічних рішень.
 - Розробляти пропозиції щодо етичного використання технологій у майбутньому.
- 7. Застосовувати отримані знання у практичній діяльності
 - Інтегрувати етичні та естетичні принципи у професійну діяльність, пов'язану з технологіями.
 - Використовувати критичне мислення для оцінки новітніх технологічних розробок та їхнього потенційного впливу.

Ці результати сприятимуть формуванню етично відповідальних спеціалістів, які розуміють соціокультурні та естетичні наслідки технологічного прогресу.

Інтегральна компетентність:

Здатність критично оцінювати, аналізувати та вирішувати етичні й естетичні проблеми, пов'язані з використанням сучасних технологій, з урахуванням соціальних, культурних і моральних аспектів. Формування відповідального ставлення до технологічного прогресу, усвідомлення його впливу на суспільство та здатність приймати обґрунтовані етичні рішення у професійній діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1 – Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2 – Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК5 – Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК6 – Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК7 – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8 – Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальні компетентності (СК):

СК3 – Здатність до інтеграції предметних знань з різних освітніх галузей.

СК4 – Здатність до добору й застосування доцільних форм, методів, технологій та засобів навчання.

СК11 – Здатність до використання освітніх інновацій у професійній діяльності.

СК12 – Здатність до моніторингу педагогічної діяльності та визначення власних професійних потреб.

СК14 – Здатність до формування в учнів відповідального ставлення до інформаційно-

комунікаційних та цифрових технологій та безпечного їх використання.

Пререквізити:

Попередні компетентності, необхідні для вивчення освітнього компонента, формуються під час засвоєння ОК «Суспільствознавство», «Історія та культура України», «Інформаційні технології в освіті (Інформатика)», «Психологія», «Педагогіка», «Технічна естетика», «Вікова та педагогічна психологія».

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1 – Здійснювати професійну діяльність державною мовою як усно, так і письмово.

ПРН2 – Застосовувати ефективні моделі міжособистісної комунікації як в професійній діяльності, так і поза її межами.

ПРН6 – Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей в освітньому середовищі.

ПРН8 – Сприяти формуванню мотивації учнів до навчання.

ПРН11 – Застосовувати інновації у професійній діяльності.

ПРН13 – Формувати в учнів здатність до конструктивної міжособистісної взаємодії.

ПРН14 – Формувати в учнів здатність використовувати інформаційно-комунікаційні та цифрові технології для вирішення навчальних завдань.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання:

Мобільні пристрої (смартфони, планшети) з доступом до мережі Інтернет, ноутбук, мультимедійний проектор, доступ до електронних бібліотечних ресурсів світу.

2. Організація навчання

Методи навчання. Навчальний процес із дисципліни "Етика і естетика технологій" організовується на основі поєднання теоретичного та практичного навчання з акцентом на інтерактивні методи.

Форми організації навчання:

1. **Лекції** – виклад теоретичного матеріалу з використанням мультимедійних презентацій, відеоматеріалів, кейсів та історичних прикладів розвитку етики й естетики технологій.
2. **Практичні заняття** – виконання аналітичних завдань, розгляд практичних кейсів, розв'язання етичних дилем, пов'язаних із сучасними технологіями.
3. **Самостійна робота студентів** – підготовка рефератів, аналітичних оглядів, а також дослідження реальних кейсів з етики технологій.
4. **Онлайн-навчання та дистанційні технології** – використання цифрових платформ для інтерактивного навчання, тестів та самоперевірки знань.

Методи навчання:

1. **Пояснювально-ілюстративний метод** – подача матеріалу у формі лекцій, презентацій.
2. **Евристична (проблемна) бесіда** – обговорення етичних дилем, дискусії про моральні аспекти розвитку технологій та їхнього впливу на суспільство.
3. **Метод кейс-стаді (Case Study)** – розгляд та аналіз реальних ситуацій, пов'язаних із використанням технологій у різних сферах (медицина, освіта, бізнес, штучний інтелект, соціальні мережі тощо).
4. **Дискусійні методи** – організація дебатів, круглих столів, моделювання ситуацій, що потребують етичного рішення.
5. **Проектний метод** – виконання індивідуальних або групових проєктів, спрямованих

на дослідження естетики технологій, дизайн-рішень або етичних принципів у цифровому середовищі.

6. **Ігрові методи** – рольові ігри, ситуаційні вправи, де студенти приймають рішення у складних моральних і технологічних питаннях.
7. **Рефлексивні методи** – самоаналіз етичних рішень, обговорення особистого досвіду взаємодії з технологіями з точки зору етики та естетики.
8. **Методи самостійного навчання** – аналіз наукових та публіцистичних матеріалів, виконання творчих завдань, пов'язані з темою дисципліни.

Структура дисципліни

Назва теми	Кількість годин, відведених на:		
	Аудиторні заняття		СРС
	Лекції	Практичні	
Змістовий модуль 1 <i>Етичні та соціокультурні аспекти технологій</i>			
Тема 1. Вступ до етики та естетики технологій Визначення та основні поняття: етика, естетика, технології. Етичні теорії та підходи до моральних питань. Взаємозв'язок етики та естетики в контексті технологій.	2	6	6
Тема 2. Етичні проблеми нових технологій Питання приватності та безпеки в епоху великих даних. Штучний інтелект і моральні дилеми.	2	6	8
Тема 3. Технології і суспільство Вплив технологій на соціальні відносини та ідентичність. Технологічна нерівність: доступ до нових технологій і соціальні розриви. Етика праці в епоху автоматизації та роботизації.	4	4	6
Тема 4. Технології та культура Вплив цифрових технологій на мистецтво та культуру. Віртуальна реальність та естетика нових медіа. Культурні зміни під впливом технологій.	4	4	6
Разом за змістовим модулем 1.	12	20	26
Змістовий модуль 2 <i>Естетика та майбутнє технологічного розвитку</i>			
Тема 5. Естетика технологічного дизайну Принципи та теорії естетики в технологічному дизайні. Зв'язок між функціональністю і естетичністю продуктів. Візуальний стиль в інтерфейсах та продуктах технологій.	4	4	8
Тема 6. Етика та естетика в майбутньому технологій Прогнози щодо майбутнього етики та естетики в контексті нових технологій. Відповідальність за майбутні технології та їх етичне використання. Виклики та можливості для сталого розвитку технологій.	4	4	8
Разом за змістовим модулем 2.	8	8	
Загальна кількість годин	20	28	42

3. Система оцінювання

Система оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни «Етика і естетика технологій» ґрунтується на **компетентнісному підході**.

Навчальні досягнення майбутніх фахівців професійної освіти з дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, що базується на принципі коопераційної звітності, обов'язковості та модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Форми оцінювання ОК:

Поточний контроль: Виконання тестових завдань (теоретичний блок), оцінка виконання практичних завдань, аналіз презентації, тощо.

Підсумковий контроль: модульна контрольна робота, письмовий/усний залік (теоретичні знання + аналіз практичних ситуацій), захист проєктних та самостійних робіт.

Такі критерії оцінювання забезпечують об'єктивність оцінки та стимулюють студентів до якісного засвоєння матеріалу.

Оцінювання кожного виду роботи студента відбувається за 4-бальною шкалою згідно критеріїв оцінювання навчальних досягнень студентів.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Характеристика знань і навичок студента
Відмінно (5)	Студент вільно володіє теоретичним матеріалом, чітко розуміє основні етичні та естетичні теорії, може аргументувати та обґрунтовувати своє ставлення до технологічних аспектів етики та естетики. Демонструє високий рівень практичних навичок у застосуванні етичних підходів до нових технологій, використовує правильну термінологію, завдання виконано без помилок.
Добре (4)	Студент добре засвоїв основні поняття етики та естетики в технологіях, здатний застосовувати їх до конкретних ситуацій з деякими неточностями. Аргументація відповіді чітка, хоча можуть бути допущені незначні помилки або неточності в теоретичному матеріалі. Завдання виконано правильно, але з незначними зауваженнями.
Задовільно (3)	Студент володіє базовими знаннями, але допускає помилки в поясненнях етичних і естетичних теорій. Практичні завдання виконані з помилками, аргументація відповідей неповна, термінологія використана частково або неправильно.
Незадовільно (2)	Студент не засвоїв основні поняття етики та естетики, не може застосувати теорії до конкретних технологічних ситуацій. Завдання виконано неправильно або відсутнє, відповіді не мають логічної послідовності, професійна термінологія відсутня.

Підсумкова оцінка курсу є сумою балів, одержаних за окремі види навчальної діяльності: поточний контроль (оцінка рівня засвоєння тем для самостійного опрацювання, оцінка за виконання практичних робіт), підсумковий тестовий контроль за змістовними модулями, складання заліку.

Остаточна оцінка рівня знань складається з рейтингу з навчальної роботи, для оцінювання якої призначається 100 балів.

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Аудиторна робота		СРС		Підсумковий контроль
Практичні заняття	Модульний контроль			Залік
1-14	1 2	1 2		
Ваговий коефіцієнт: 0,50	0,2	0,2		0,1

*ВК (ваговий коефіцієнт) - числовий коефіцієнт (параметр), що відображає рівень значимості виду діяльності здобувана освіти, порівняно з іншими факторами, який впливає на загальну кількість балів і розподіляється окремо за кожний вид роботи (сума всіх вагових коефіцієнтів дорівнює 1).

Відповідність шкал оцінювання (національної та європейської (ECTS))

Оцінка ECTS	Середньо-зважений бал, що формує інтервальну шкалу	Сума балів за 100 бальною шкалою	Національна оцінка		
A	4,51-5,00	90-100	5	зараховано	<p><i>Відмінно</i> - студент демонструє високий рівень володіння теоретичними знаннями й практичними вміннями (дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, виконання практичних завдань та вправи є правильними, демонструє знання підручників, посібників, інструкцій, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформляє завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу). Студент своєчасно та у повному обсязі виконав навчальне навантаження.</p>
	5,00	100			
	4,95	99			
	4,90	98			
	4,85	97			
	4,80	96			
	4,75	95			
	4,70	94			
	4,65	93			
	4,60	92			
	4,55	91			
4,51	90				
B	4,01- 4,50	82-89	4	зараховано	<p><i>Добре</i> – студент демонструє достатній рівень оволодіння знаннями навчального матеріалу, вміннями та навичками (володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів і категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу), виконав всі практичні завдання з незначними недоліками. Студент своєчасно та у повному обсязі виконав навчальне навантаження.</p>
	4,50	89			
	4,43	88			
	4,36	87			
	4,29	86			
	4,22	85			
	4,15	84			
	4,08	83			
4,01	82				

C	3,50-4,00	74-81	4		<i>Добре</i> – студент демонструє середньо-достатній рівень володіння теоретичним матеріалом та готовності до оперування набутими вміннями й навичками (володіє знаннями матеріалу, але допускає помилки у формуванні термінів і категорій, проте за допомогою викладача орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати з основних тем курсу), виконав практичні завдання з невеликими. Студент своєчасно та у повному обсязі виконав навчальне навантаження.
	4,00	81			
	3,92	80			
	3,85	79			
	3,78	78			
	3,71	77			
	3,64	76			
	3,57	75			
	3,50	74			
D	2,86-3,49	64-73	3		<i>Задовільно</i> – студент демонструє середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями й навичками (дає правильну відповідь не менше ніж на 64% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність. Студент своєчасно виконав практичні та контрольні тестові завдання по всіх змістовних модулях на оцінку не менше ніж «задовільно».
	3,49	73			
	3,42	72			
	3,35	71			
	3,28	70			
	3,21	69			
	3,14	68			
	3,07	67			
	3,00	66			
	2,93	65			
	2,86	64			
E	2,51-2,85	60-63	3		<i>Задовільно</i> – рівень володіння теоретичним матеріалом, практичними вміннями й навичками визначається нижче середнього (дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на більшість запитань дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність. Студент своєчасно виконав практичні та контрольні тестові завдання по всіх змістовних модулях на оцінку не менше ніж «задовільно».
	2,85	63			
	2,73	62			
	2,62	61			
	2,51	60			
FX	2,00-2,50	35-59	2	не	<i>Незадовільно</i> – низький рівень володіння навчальним матеріалом, студент не спроможний опанувати практичні вміння без додаткових занять з дисципліни (дає

				правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки. Має неповний конспект лекцій, не виконав практичні завдання. Студент не виконав навчальне навантаження.
F	0,00-1,99	1-34	2	<i>Незадовільно</i> – низький рівень знань із дисципліни, відсутність практичних умінь і навичок (дає правильні відповідь менше ніж на 35% питань, або на більшу кількість запитань дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки. Має неповний конспект лекцій, не виконав практичні завдання. Студент не виконав навчальне навантаження.

4. Політика курсу

Базується на тому, що усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту Глухівського НПУ ім. О. Довженка, Положення про Відокремлений структурний підрозділ «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка» та Правил внутрішнього розпорядку Коледжу, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності.

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності відповідно до «ПОЛОЖЕННЯ про забезпечення академічної доброчесності у Відокремленому структурному підрозділі «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка»».

Інформаційне забезпечення

Список рекомендованих джерел

1. Бойко, О. О. Етика та естетика в технологічному дизайні: навч. посіб. / О. О. Бойко. Київ: Вид-во КНУ, 2018.320 с.
2. Гаврилюк, В. С. Мораль і технології: етичні аспекти / В. С. Гаврилюк. Харків: ХНУ, 2019. 250 с.
3. Дьяків, О. М. Естетика технологій: принципи та підходи / О. М. Дьяків. Львів:ЛНУ, 2017. 220 с.
4. Лисенко, В. П. Технології в суспільстві: етика і естетика / В. П. Лисенко. Одеса: ОНУ, 2016.180 с.
5. Василенко, С. В. Етичні проблеми нових технологій: теорії та концепції / С. В.

- Василенко. Київ: Наук. думка, 2020. 350 с.
6. Левченко, І. М. Штучний інтелект і мораль: етичні дилеми сучасності / І. М. Левченко. Чернівці: ЧНУ, 2021. 240 с.
 7. Соловйова, Л. Г. Технології у медичній сфері: біоетика та етика генетичних досліджень / Л. Г. Соловйова. Київ: Видавництво НАМ, 2019. 280 с.
 8. Нечитайло, О. В. Етика праці в епоху автоматизації / О. В. Нечитайло. Харків: ХДТУ, 2018. 220 с.
 9. Левін, А. М. Соціальні відносини в епоху цифрових технологій / А. М. Левін. Київ: Інститут соціальних наук, 2017. 190 с.
 10. Ковальчук, Т. В. Вплив технологій на культурні зміни: теорії і перспективи / Т. В. Ковальчук. Львів: ЛДУ, 2020. 280 с.
 11. Гречко, М. С. Технології і суспільство: взаємозв'язок та етичні аспекти / М. С. Гречко. Одеса: ОДМУ, 2018. 250 с.
 12. Шевченко, В. М. Естетика цифрових медіа: від віртуальної реальності до нових мистецтв / В. М. Шевченко. Київ: Університет мистецтв, 2021. 230 с.
 13. Жукова, Н. В. Інформаційні технології та культура: естетичні та етичні виклики / Н. В. Жукова. Львів: ЛНУ, 2017. 210 с.
 14. Пащенко, В. П. Етика та естетика майбутніх технологій: концепції сталого розвитку / В. П. Пащенко. Київ: НТУУ, 2020. 270 с.
 15. Орлов, А. В. Інноваційні технології: етика, естетика та соціальні наслідки / А. В. Орлов. Харків: ХНУ, 2021. 300 с.